

ชื่อเรื่อง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษา อำเภอแม่สาย

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งศักดิ์ วัฒมาศ

หน่วยงาน/คณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปีที่ได้รับทุน 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อศึกษาระดับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (3) เสนอแนวทางส่งเสริมศึกษาระดับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่ทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จาก 5 ตำบล ตำบลละ 5 กลุ่มในเขตดังกล่าว รวมทั้งสิ้น 25 คน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ดำเนินการวิจัย จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มและแบบสังเกต ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์จากเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรมีส่วนร่วมกิจกรรมได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การทำแปลงสาธิต และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยระดับการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับการมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมปฏิบัติ ส่วนการมีส่วนร่วมคิดและการประเมินผลมีน้อยมากถึง ไม่มีเลย (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม เจตคติ การศึกษา และการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ส่วนปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ การสนับสนุนของรัฐ และผู้นำชุมชน (3) แนวทางการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง ต้องมีความเหมาะสมกับสถานที่ที่กลุ่มเกษตรกรทำอยู่ จึงจะสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาปรับใช้ได้ ให้เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็น และสุดท้ายกลุ่มเกษตรกรต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาสนับสนุนโครงการที่กลุ่มเกษตรกรจัดทำขึ้น เพื่อเกษตรกรจะได้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

Title : Participatory learning on agriculture following sufficient economy philosophy in the Chaengrai Province : A case study of Maesai district.

Researcher : Assis. Prof. Roogsak Vilamas

Faculty : Rajabhat Mahasarakham University,

Academic Year : 2009

Abstract

This research aims to : (1) study the participatory learning on sufficient agriculture, (2) study factor effects participatory learning on sufficient agriculture, and (3) propose for participatory learning encouragement on sufficient agriculture.

Subjects in this research were farmers who practiced sufficient agriculture in Maesai District, Chaengrai Province obtained by selecting 5 Tumbon 5 group in 1 District, total 25 and 12 authorities who responsible for learning activities organizing in the area mentioned above. The tool used were group interview form and observation notes and gathered qualitatively.

Research result found that: (1) participation in learning activities on sufficient agriculture were training, seminar, field trip, build of demonstration plot and information exchange. Mostly participate in gaining benefit and joined-practice while thought and evaluation were from less to none ; (2) factors effected participatory learning were : social position, attitude, education, and welcome of information flow while external factor that support participatory leaders ; and (3) participatory learning promotion must be done in accordance with the actual needs of farmer, locally appropriate, and, finally, farmer group want government sector and other organization giving support to the project that initiated by farmers group.
